

Αλλαγή»»» Το κύμα που έμοιαζε να σαρώνει το νότιο κομμάτι της ηπείρου αποδεικνύεται πολύ λιγότερο σαρωτικό από ό,τι προέβλεπαν μερικοί

ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

της **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΥΛΙΔΟΥ**
pavlidou@ependisinews.gr

Το ρεύμα Τσάβες

»»» Ο Ούγκο Τσάβες, μετά τη νίκη του στη Βενεζουέλα το 1998, ενέπνευσε το περίφημο «ροζ κύμα» που σάρωσε τη Λατινική Αμερική. Αλλά η ημιτελής μπολιβαριανή επανάσταση του «κομαντάντε» βυθίζεται σήμερα σε ένα ποτάμι οργής και διαφθοράς.

«**Ρ**ούσεφ, φύγε!» «Αλήθεια και δικαιοσύνη, εδώ και τώρα». «Κόκκινη κάρτα στην κυβέρνηση Μαδούρο». Το περίφημο «ροζ κύμα», που σάρωσε τη Λατινική Αμερική μετά τη νίκη του Ούγκο Τσάβες στη Βενεζουέλα το 1998, έχει αρχίσει να χάνει την ορμή του. Η ημιτελής μπολιβαριανή επανάσταση του «κομαντάντε» -που έφυγε από τη ζωή το 2013- και τα κινήματα που ενέπνευσε στο νότιο τμήμα της αμερικανικής ηπείρου «βυθίζονται» σήμερα σε ένα ποτάμι οργής και διαφθοράς. Μια σειρά από σκάνδαλα πρώτου μεγέθους, εκατομμύρια θυμωμένοι πολίτες που διαψεύστηκαν και βγαίνουν στους δρόμους αλλά και η στασιμότητα της οικονομίας κάνουν τους αριστερούς ηγέτες της περιοχής να χάνουν τον ύπνο τους.

Από την Ντίλμα Ρούσεφ στη Βραζιλία και τον Νικολά Μαδούρο στη Βενεζουέλα έως την Κριστίνα Κίρχνερ της Αργεντινής, που εγκαταλείπει τον προεδρικό θώκο το φθινόπωρο, οι αριστερόστροφες κυβερνήσεις της περιοχής βλέπουν τη δημοτικότητα τους να φθίνει. «Οι αριστερές ουτοπίες βυθίζονται στην ύφεση και την κρίση» τονίζουν καιρέκακα οι πολιτικοί αντίπαλοί τους. Και βιάζονται να προβλέψουν την αρχή του τέλους για την «Αριστερά της Λατινικής Αμερικής», το ανομοιογενές μείγμα, δηλαδή, των ηγετών που ανέλαβαν τα ηνία στην αρχή του 21ου αιώνα. Κοινός τους γνώμονας η ρήξη με τη «Συναίνεση της Ουάσινγκτον». Το όραμα της απεμπλοκής, δηλαδή, από το τρίπτυχο ιδιωτικοποίηση - απελευθέρωση των αγορών - εξάλειψη του προστατευτισμού, το οικονομικό μοντέλο που πρότειναν από κοινού στην περιοχή το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Κεντρική Τράπεζα και το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών.

Το «Φόρουμ του Σάο Πάολο» (Foro de São Paulo), που γεννήθηκε το 1990 από το Εργατικό Κόμμα της Βραζιλίας (PT), συγκροτήθηκε την επομένη της πτώσης του Βερολίνου, με στόχο να «απαντήσει» στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, να καταπολεμήσει την ανισότητα και να απεμπλακεί από την αμερικανική επιρροή, ενδυναμώνοντας τους δεσμούς με χώρες όπως η Κίνα, η Ρωσία και το Ιράν. Είναι μια αριστερή «ομπρέλα» που ενώνει όλες τις τάσεις, τις παρατάξεις και τις οργανώσεις - από τους Σαντινίστας της Νικαράγουας και τους κομμουνιστές της Κούβας έως τους «τσαβίστας» της Βενεζουέλας και τους λαϊκιστές «περονιστές» της Αργεντινής. Όλοι τους την τελευταία 10ετία βίωσαν μια εντυπωσιακή άνοδο. Και όλοι τους -ή, τουλάχιστον, οι περισσότεροι- βρίσκονται πλέον αντιμέτωποι με τεράστιες προκλήσεις, βλέποντας τις καρέκλες τους να τρίζουν.

Το «ροζ κύμα» έχει ξεθωριάσει, αλλά δεν έχει

ξεβάψει ακόμη, λένε οι αναλυτές και αποδίδουν το φαινόμενο στις γενικότερες πολιτικοοικονομικές συνθήκες. Πίσω από τους κλυδωνισμούς που δέχεται η Αριστερά, εξηγεί ο Αρμάντο Καστελάρ, πρώην επικεφαλής της Τράπεζας Ανάπτυξης της Βραζιλίας, βρίσκονται οι παγκόσμιες ανακατατάξεις και το γενικότερο κλίμα αβεβαιότητας και συνεχίζει! «Την τελευταία δεκαετία οι αριστερές κυβερνήσεις αντιμετώπισαν ευνοϊκές συνθήκες χάρη στη μεγάλη έκρηξη της αγοράς εμπορευμάτων, με καθοριστική τη ζήτηση από την Κίνα αλλά και την αφθονία της διεθνούς ρευστότητας. Τώρα, όμως, βλέπουμε μια μεγάλη αλλαγή. Αυτό συμβαίνει πρώτη φορά από την άνοδό τους στην εξουσία. Και θα πρέπει να το αντιμετωπίσουν».

Η κατάσταση επιδεινώνεται και εξαιτίας των «διαφορών» με τις ΗΠΑ, των διεθνών κεφαλαιαγορών και των μεγάλων συγκροτημάτων Μέσων Ενημέρωσης. Η Αργεντινή πολεμάει με τους «γύπες των αγορών». Η Βενεζουέλα αντιμετωπίζει κυρώσεις από τις ΗΠΑ. Και οι μεγάλοι διεθνείς επενδυτές, όπως ο Τζορτζ Σόρος, έχουν αποσύρει τη στήριξη τους από εταιρείες, λόγω χάρη, στη Βραζιλία, συντελώντας στην πτώση του νόμισματός της στο χαμηλότερο επίπεδο σε 10 χρόνια.

Ο Μπεατρίς Μπίσιο, πολιτικός επιστήμονας από την Ουρουγουάη, προσθέτει ότι τίθεται θέμα «κατάρρευσης» της λατινοαμερικανικής Αριστεράς. «Αν κοιτάξουμε μόνο τις διαδηλώσεις ή αυτό που συμβαίνει στη Βενεζουέλα, τότε θα δούμε κάποια υποχώρηση. Δεν θα έλεγα, όμως, ότι οπισθοχωρεί η Αριστερά και προελαύνει η Δεξιά. Η κατάσταση είναι σύνθετη, αλλά δεν είμαι απαισιόδοξος. Η διαδικασία προοδευτικής αλλαγής θα συνεχιστεί. Και αυτό επειδή η Λατινική Αμερική έχει αποκτήσει πολιτική ωριμότητα» καταλήγει.

Δεν λείπουν και εκείνοι που βλέπουν συνωμοσίες. «Η Αριστερά αντιμετωπίζει έναν εχθρό για τον οποίο δεν προετοιμάστηκε ποτέ» δηλώνει ο Φεντερίκο Νίμπουργκ, οικονομολόγος στο Museu Nacional. «Είναι μια συμμαχία ανάμεσα στη μετατόπιση των γεωπολιτικών συμφερόντων, στις οικονομικές ελίτ που προσπαθούν να επιβάλουν την πολιτική τους και στην πολιτική δράση των Μέσων Ενημέρωσης. Αν ακούσουμε τις προβλέψεις τους, τότε οι προοδευτικές κυβερνήσεις της Λατινικής Αμερικής πλοσιάζουν στο τέλος τους. Δεν πρόκειται, όμως, για διάγνωση της κατάστασης, αλλά για στείχημα».

Το πρώτο μεγάλο τεστ για τις διαθέσεις των Λατινοαμερικανών ψηφοφόρων θα είναι οι προεδρικές εκλογές του Οκτωβρίου στην Αργεντινή. Το μόνο σίγουρο είναι ότι όσο πιο πλούσια, πιο μορφωμένη και πιο ισότιμη γίνεται η αμερικανική υποήπειρος τόσο περισσότερο θα πιέζουν οι πολίτες της για έντιμους πολιτικούς και αξιωματούχους. Το 2005, 350 εκατ. άνθρωποι στη Νότια Αμερική, 3 στους 4 πολίτες δηλαδή, είχαν αριστερούς ηγέτες.

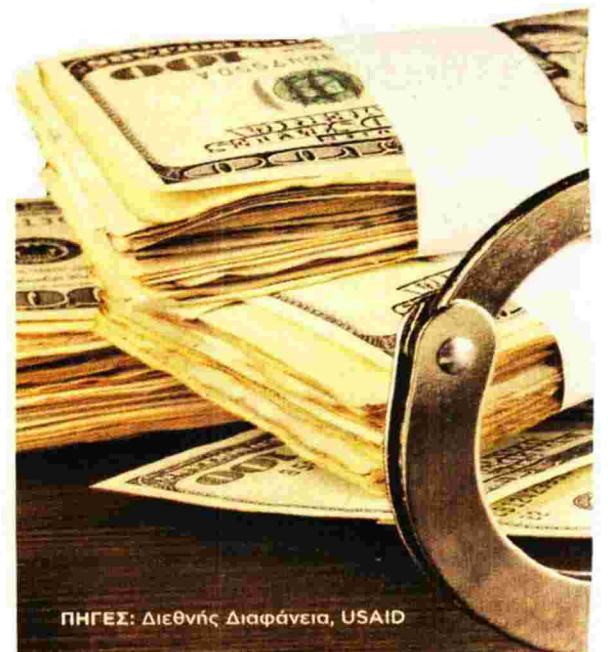
»»» **Το 2005, 350 εκατ. άνθρωποι στη Νότια Αμερική, 3 στους 4 πολίτες δηλαδή, είχαν αριστερούς ηγέτες**

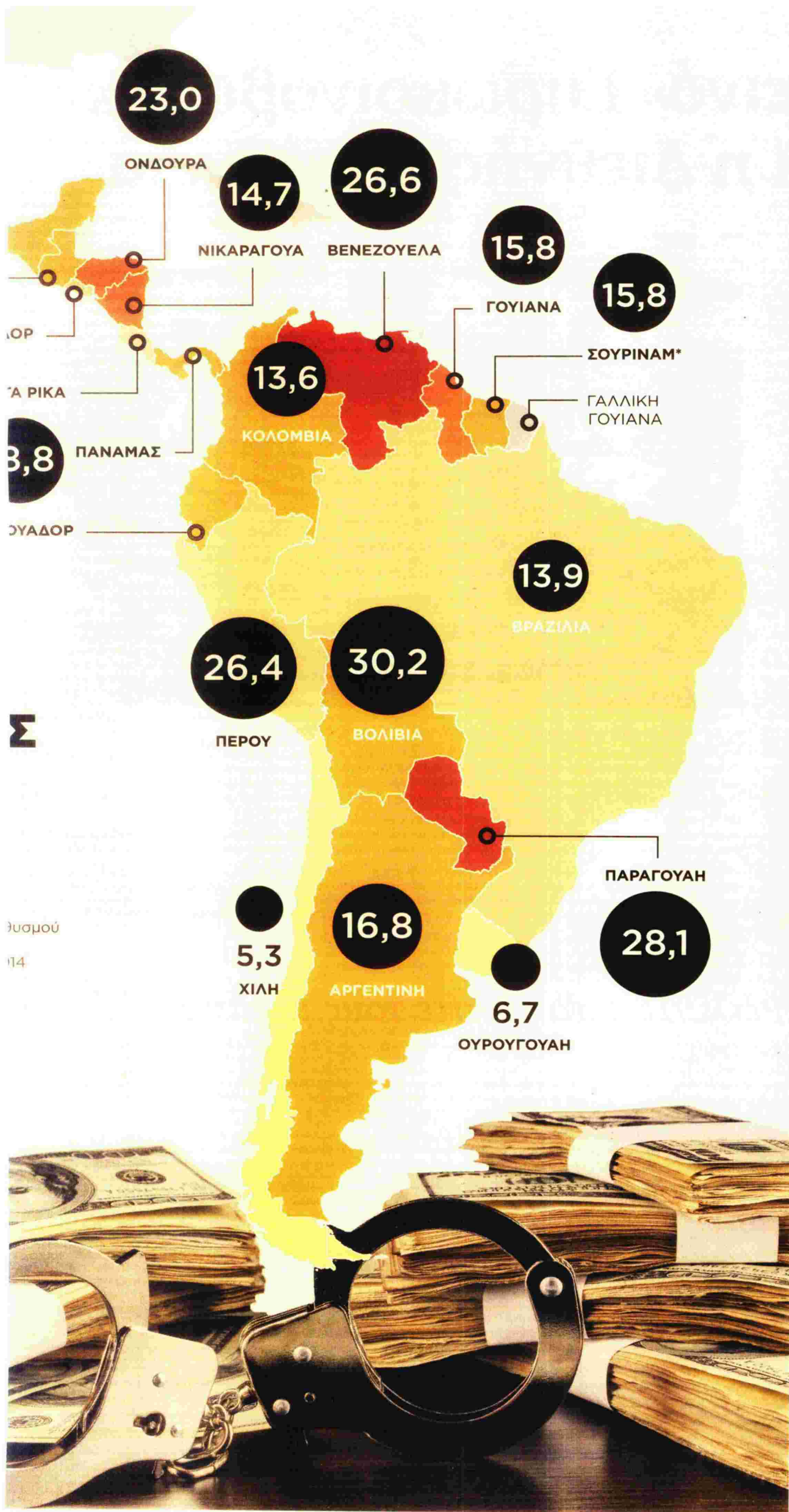
ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ
175 η πιο διεφθαρμένη χώρα

*Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

ΠΗΓΕΣ: Διεθνής Διαφάνεια, USAID

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Χάνει διαρκώς έδαφος η Ρούσεφ

Στον τρίτο μήνα της δεύτερης θητείας της, η δημοφιλής κάποτε Ντίλμα Ρούσεφ -το αγαπημένο «παιδί» του Λούλα ντα Σίλβα, που παρέλαβε θριαμβευτικά τη σκυτάλη από τον μέντορά της- χάνει διαρκώς έδαφος. Η κεντροαριστερή πρόεδρος της χώρας αντιμετωπίζει πρωτοφανείς διαδηλώσεις, βλέπει τη δημοτικότητά της να αγγίζει αρνητικά ρεκόρ και ακούει τις φωνές για την αποπομπή της να δυναμώνουν. Στο φόντο, το σκάνδαλο στην κρατική ενεργειακή επιχείρηση Petrobras αλλά και το τέλμα της οικονομίας. Ο πληθωρισμός βρίσκεται σε υψηλό δεκαετίας, το ρεάλ έχει χάσει πάνω από 22% φέτος και οι οικονομολόγοι αναμένουν ότι η χώρα θα καταγράψει ύφεση την τρέχουσα χρονιά.

ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Δεν κατάφερε να πείσει ο Μαδούρο

Ο Νικολάς Μαδούρο, που παρέλαβε την «κληρονομιά» του χαρισματικού «κομαντάντε» και το έρεισμά του στα φτωχά, λαϊκά στρώματα, δεν κατάφερε να πείσει. Το ποσοστό του, που μετά βίας αγγίζει πλέον το 22%,

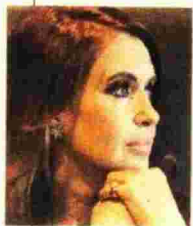

βυθίζεται μαζί με την οικονομία της χώρας λόγω της δραματικής πτώση στην τιμή του πετρελαίου. Ο πληθωρισμός καλπάζει, τα σουπερ μάρκετ αδειάζουν από βασικά είδη διατροφής και οι «αντιτσαβίστας», που στήνονται στην ουρά για λίγο αλεύρι και ένα κουτί γάλα, πληθαίνουν. Ο ίδιος αναζητά χρηματοδότηση στην Κίνα, φυλακίζει τους αντιφρονούντες και επεκτείνει τις εξουσίες του λόγω «αμερικανικής απειλής».

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Η σκιώδης θητεία της Κίρχνερ

Η «υπόθεση Νισμάν» έριξε τη σκιά της σε μια ήδη «κουρασμένη» δεύτερη θητεία. Ο εισαγγελέας Αλμπέρτο Νισμάν, ο οποίος βρέθηκε νεκρός τον Ιανουάριο, υποστήριζε ότι η Κριστίνα Φερνάντες Κίρχνερ και το περιβάλλον της είχαν αποπειραθεί να συγκαλύψουν τον ρόλο του Ιράν στη βομβιστική επίθεση του 1994 σε ένα εβραϊκό κέντρο του Μπουένος Αίρες.

Απώτερος στόχος τους φέρεται ότι ήταν η σύναψη πετρελαϊκής συμφωνίας με την Τεχεράνη. Η Δικαιοσύνη την αθώωσε, η κατρακύλα στη δημοτικότητά της, όμως, και οι διαδηλώσεις συνεχίζονται. Η Κίρχνερ εξελέγη το 2007, επανεξελέγη το 2011 και το Σύνταγμα της απαγορεύει να διεκδικήσει για τρίτη φορά τον προεδρικό θώκο.